

natčovek

pin sin

Ho Pin je potpuno ravnodušan mladić. Ljudi ga nisu nikada videli da se s nekim druži. U kući u kojoj stanuje živi još puno ljudi, ali on nikada ne obraća pažnju na njih. Ne hrani se u istoj trpezariji kao oni, a ako nekoga od njih slučajno sreće u prolazu, retko promrmlja pozdrav. Kada dođe poštar, mnogi mladići skoče od radosti primivši pismo, Ho Pin – nikada ne dobije nijedno pismo. On retko razgovara; osim što na poslu svakoga dana s kolegama iz kancelarije porazgovara o poslu ili sa staricom Čen, koja mu donosi ručak, izmjenjujući nekoliko ljubaznih reči, inače nikada ne otvara usta.

Ne samo da izbegava svaki kontakt s ljudima, već nijedno živo stvorenje ne voli u svojoj blizini; u njegovoj sobi nema nijednog cveta, nijedne travke, u njoj je mračno i hladno kao u pećini. Samo mu se na polici gomilaju knjige. Iz kancelarije se vraća sam, ide pogнуте glave, ne gledajući ni levo, ni desno, uđe u svoju sobu, zaključa vrata, skine kapu i sedne za radni sto. Zatim uzme neku knjigu koja mu se nade pri ruci i preleti pogledom po stranicama. Ako je umoran, prošeta malo po sobi ili otvoru prozor, pogleda za trenutak napolje i odmah ga zatvari.

Gazdarica Čen je jedina osoba prema kojoj se ponaša drukčije nego prema ostalim ljudima. Ona mu donosi ručak i ponekad ostane da stoji sa strane i sama počne da priča. Ponekad ga pita zašto je tako usamljen. Postavlja mu mnogo pitanja, a on retko kad odgovori na neko od njih. Obično kaže: »Svet je prazan, a ljudski život je besmislica. Odnos čoveka prema čoveku, kosmosa i svih živih bića u njemu je kao igra na pozorišnoj sceni: na sceni su roditelji i deca bliski i dragi, a kada idu sa scene, skinu maske i odmah se razidu. Ni suze ni smeh nemaju nikakvo značenje; ako jedan čovek drugome smeta, bolje da se razidu. Dobro je rekao Ničić: 'Ljubav i saosećanje su zlo...'« Mada gazdarica Čen nije bilo baš sve jasno, nešto od toga je ipak razumela i s osmehom rekla: »Ako je tako, kakav onda smisla ima živeti? Bolje je umrijeti, zašto se još oblačiti i jesti?« On se osmehnuo i rekao: »Čovek sebi i svetu pridaje suviše veliki značaj. Treba živeti prirodno kao što oblacil prolaze nebom i kao što teče reka.« Gazdarica Čen je htela da nastavi da priča, ali videvši ga kako s hladnim izrazom lica ravnodušno jede, nije se više usuđivala da progovori.

Te noći on se naglo probudio. Negde iz prizemlja čulo se teško jecanje i u mračnoj i tlojnoj noći samo je podrhtavao taj tužan glas bez prekida. To ga nije mnogo uzneniralo, ali ipak čitave noći nije mogao da zaspipi. Mesečevi zraci su kao voda ulazili kroz zatvorene prozore i on se setio mnogih dogadaja iz detinjstva – voljene majke, zvezda na nebu, cveća u vrtu... Njegov mozak se zamorio od tih misli i trudio se da ih odagnia od sebe, ali to mu nije nikako uspevalo, sećanja su kao vodopad naletala na njega sve do zore i uspeo je samo malo da zadremu.

Tri noći je slušao onaj jecaj, tri noći je gledao mesec i tri noći mislio o prošlim dogadajima.

Potpuno mu se poremetio raspored spavanja i uzimanja hrane, podočnjaci su mu potamnili, a lice postalo bledo. Kad se slučajno pogledao u ogledalo, malo ga je iznenadio sopstveni izgled, ali je nastavio da radi kao i pre, međutim – u misli mu se uvukao »noćni« bolesnik.

Jednog jutra je rano ustao i iznenada upitao gazdaricu Čen: »Ko je onaj bolesnik u prizemlju?« Gazdarica je začuđeno rekla: »To je dečak koji pomaže u kupovini. Ne zna se kako, slomio je obe noge, sam je zatim kupio flaster i stavio ga na ranu, ali mu

to nije pomoglo. To on svake noći zapomaže. On je zaista nesrećno dete, tek je napunio dvanaest godina, vredan je i voli da briše za lude... Ho Pin se mirno spremao kao da ništa nije čuo i krenuo je prema vratima. Gazdarica Čen je takođe začuđala. Uzela je posude i upravo kada je htela da izđe iz sobe, Ho Pin je polako izvadio jednu novčanicu i pružajući je gazdarici Čen rekao: »Daj to Lu Eru, neka pozove doktora i izleči se.« Pošto je to rekao, otišao je ne okrećući se. Gazdarica Čen, videvši veliki broj na novčanici, zaprepastila se – zar i Ho Pin može da oseća nešto prema ljudima? To je kao da se nebo srušilo na zemlju! Držeći posude u ruci, zapanjeno je stajala kraj vrata.

Malo-pomalo, onaj jecaj je nestajao i mesec je sve više bledeo. U glavi Ho Pina su se još uvek kroz maglu pojavljivale slike – draga majka, zvezde na nebu, cveće u vrtu... strašno se umorio od toga, pokušao je da se osloboди tih misli, ali one su kao vodopad naletale na njega.

Posle nekoliko dana jecaj je potpuno nestao, mesecina je noću kao i pre bila tiha, a Ho Pin je i dalje spavao bezbrizno, bez snova. Misli koje su ga progonile prethodnih noći već su postale poput slabog mesečevog zraka, koji brzo klizne preko vrha snežne planine i nestane.

Gazdarica Čen je nekoliko puta dovodila Lu Era. Zakucali su na njegova vrata, želeteći da mu se zahvale i on kaže da je već sve zaboravio, ravnodušno je podigao glavu, pogledao, odmahnuo glavom i nastavio da čita svoju knjigu. Lu Er je promolio kroz vrata svoje okruglo mrko lice, spreman da zaplače.

Uvečer toga dana, Ho Pin je rekao gazdarici Čen da će otići da radi u drugo mesto i da ujutro već treba da se preseli. Zamolio je da mu da račun za stan i hranu. Kad je gazdarica Čen to čula, bila je veoma razočarana, jer tako mirni stanari kao on su vrlo retki. Pošto nije postojala nikakva mogućnost da ga zadrži, čestitala mu je na novom poslu. On je samo klimnuo glavom u znak zahvalnosti i okrenuo se da pakuje knjige.

Umoran od spremanja, otišao je odmah da spava. Iznenada je čuo kako neko pokušava da otvori vrata, a malo zatim čuo je šum guranja vrata. On se nije pomerio, niti šta rekao, već je legao u krevet, a malo potom šum je nestao.

Drugog dana nastavio je da se sprema, sam u zaključanoj sobi. Gazdarica Čen je htela da mu pomogne, ali on joj nije dozvolio, samo je rekao da će je uznenimriti ako mu nešto zatreba. Kada je gazdarica Čen sišla, setio se da je zaboravio kanap. Prolako je otvorio vrata i primetio kako je proleteala neka senka. Kada je malo bolje pogledao, video je Lu Era kako se sakrio iza vrata preko puta. Nevoljno je pogledao na sve strane, i pošto nije bilo nikoga od posluge u blizini, pozvao je dečaka: »Lu Er, hoćeš li da mi kupiš klupku kanapa.« Lu Er se zatezurao od radosti, sve mu je pred očima veselo poigravalo i svetlelo, odmah je ištrčao napolje.

Malo potom, vratio se sav zadihan i zajapurenog lica. U jednoj ruci je držao kanap, a drugom rukom je nešto skrivilo iza leđa, samo su se malo videle dve narandžaste zvezdice. Pružio je Ho Pinu kanap i htio nešto da kaže, drugu ruku je takođe stavio iza leđa. Ho Pin nije ništa primetio i vratio se u sobu.

Ceo dan je bio zauzet pakovanjem stvari, stao je prekrstivši ruke i posmatrao praznu sobu. Kada je legao, osetio je da mu je suviše toplo, pa je ponovo ustao i malo otvorio prozor i vrata, tako je u sobi nastala promjaja.

Da li je stvarno tako toplo? U njegovoj glavi su se rojile misli, a soba je bila suviše prazna i tiha – on se umorio spremajući se dva dana i svakodnevni život mu se odvijao bez određenog rasporeda. Zašto se opet setio onog bolesnika u noći! Dragi... ne misli više, opet se nerviraš.

Lagani povetarac mu je dizao kosu i sušio znoj s čela, postepeno ga je oduvao u san.

Četiri bela zida, slaba svetlost u sobi tokom čitavog dana, nekoliko dugih, crnih senki. Vreme je množat za minutom prolazilo.

Draga majka, zvezde na nebu, cveće u vrtu. Nemoj više da misliš – nervosa, nervosa...

Crna senka se popela do plafona, više se ništa nije videlo, a vreme je minut za minutom prolazilo.

Vetar se pojačao, na zidu se pojavio trag svetlosti. Zvezde su počele da igraju, a u svetlosti zvezda, lagano, ušla je žena u beloj haljini. Desnom rukom je pridržavala jedan kraj haljine, a levu je stavila na čelo. Sve se više približavala, a istovremeno se osećao miris ženskog parfema. Polako se spustila, nepomičnog pogleda, a taj pogled je bio pun ljubavi. Kroz nerve mu je odjednom prostrujalo: Ustanji, ne može, to je kolevka i majka, draga moja

majko, hoću da ustanem, da se naslonim na tvoje grudi, a ti me podigni da se naslonim na tvoje grudi.

Majko, samo mi smo zauvek povezani i više se nećemo rastati.

Ona je polako počela da se odmiče, a njen pogled je i dalje bio pun ljubavi. Oči su mu se zamagile, zvezde su padale kao kiša i prelećući mu pred očima skupljale se na crnim senkama.

Majko, ne idi, ne idi...

Više od deset godina duboko u njemu se skrivala boginja ljubavi. Sada su se opet pojavile na njenom licu suze, koje se nisu videle već više od deset godina, a sada mu se kao biser rasipaju po licu.

On još oseća miris parfema i još vidi lik žene u beloj haljini.

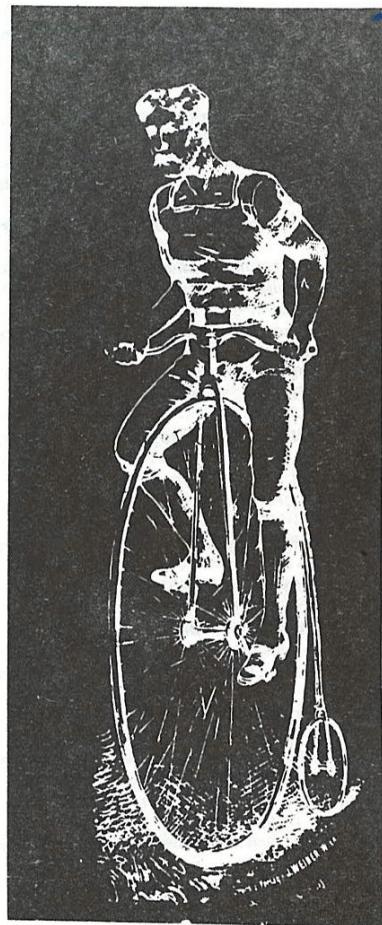
Četiri bela zida, polumrak u sobi tokom celog dana, crne senke u uglu, sve je to sada nekako sveže mirisalo. Malo se promešalo i primetio je malu ljudsku figuru koja se nečuo kretala prema vratima. Stigavši do vrata, malo lice se okrenulo i pogledalo ga, to je bio bolesnik u noći – Lu Er.

Ho Pin je jedva ustao. Iznad gomile dobro upakovanih knjiga visila je korpa s cvećem. Prišao je u pidžami i primetio ispod korpe papir na kojem je nešto pisalo krupnim slovima. Pod slabom svetlosti video je da piše:

»Ne znam kako da uzvratim za gospodinovu milost. Ja sam nekoliko puta provirivao kroz vrata u gospodinovu sobu i nikada nisam video cveće na stolu. Ovde, u našem mestu, puno ljudi prodaje cveće, ne znam da li je gospodin to primetio. Ne znam kako se zove ovo cveće u korpi, ali sam ga uzgajao i lepo miriše. Ovo cveće ja najviše volim, mislim da će ga i gospodin voleti. Odavno sam htio da ga poklonim gospodinu, međutim, nikada nisam imao priliku za to. Juče, kad sam čuo da će gospodin da ode požurio sam da donesem ovaj poklon. Mislim da gospodin sigurno neće hteti da uzme ovo, ali imam majku i zbog toga što me ona mnogo voli, zahvaljuje se gospodinu. Ima li gospodin majku? Ona sigurno voli gospodina! Tako su moja majka i gospodinova majka postale prijateljice. Zato gospodin obavezno treba da primi poklon od sina prijateljice svoje majke.

Lu Er...

Ho Pin je pročitao to i držeći cveće u ruci vratio se u krevet. Nije mogao da izdrži već je tužno zaplačao. Onaj sveži miris još je bio tamno, a majka je otišla.

U sobi i napolju sijala je ista svetlost, svetlost meseca, svetlost zvezda i svetlost suza.

Ujutro, kada je gazdarica Čen ušla u sobu, videća je da su sve stvari spakovane. Ho Pin je stajao nasuprot njoj, okrenut prema prozoru, s kapom duboko natučenom preko očiju. Gazdarica Čen ga je s osmehom pitala da li hoće da doručkuje, on je samo šapnuo da nije gladan.

Došla su kola, kofer su odneli napolje, a Ho Pin je s tragom suza na licu, tiho, bez reči zahvalio gazdaricu Čen i izasao, a u ruci je nosio korpu s cvećem. Otišao je pravo u kola.

Lu Er je stajao pored gazdarice Čen. Njihova lica su izražavala iznenadenje, dok su pogledom pratili točkove kola koja su se sve više udaljavala.

Gazdarica Čen se okrenula prema Lu Eru i rekla mu da ode u onu sobu, sredi je, zaključa i ključ ostavi u vratima.

Soba je bila prazna, samo je neki papir ležao na krevetu. Na njemu je pisalo:

„Mali prijatelju, Lu Er! Pre svega te molim da me oslobođi moje krvice, a moja milost je baš ta krvica. Rekao si da hoćeš da mi uzvratиш, a u stvari ja ne znam kako tebi da uzvratim.

Tvoj jecaj u dubokoj noći podsetio me je na mnoge stvari iz prošlosti. Prva, to je bila moja

majka – njena ljubav može ponovo da ustala sa moja zaledena osećanja.

Već više od deset godina ja sam pogrešno mislio da je svet prazan, život bez smisla, a da su ljubav i osećanje zlo. Dao sam ti novac za lekove, ali u tome nema nimalo ljubavi ni saosećanja, već samo odbijanje moje majke, odbijanje ljubavi i saosećanja.

Bože, kakvih li misli! . . .

Još jednom ti duboko zahvaljujem za onih nekoliko rečenica koje si mi napisao iz svoje naivnosti. Mali prijatelju, tačno je da su majka i majka u svetu divne prijateljice, a sin i sin su, isto tako, divni prijatelji, međusobno su duboko povezani i ne treba nikada da se razilaze.

Pre nego što si mi poklonio korpu s cvećem, moja majka je već dolazila i donela mi tvoju ljubav – da me dirne.

Neću zaboraviti tvoju ljubav ni tvoje cveće, i molim te, nemoj ni ti zaboraviti da je tvoje cveće donela majka tvoj prijatelj.

Ja sam bio bez života i nemam ništa što bi bilo vredno da ti poklonim. A sada, ono što me prati, samo je svetlost sunca, svetlost meseca, koja će nas skoro napustiti, i sjaj svetlosti i zvezda.

U kosmosu, samo su one potpuno čiste.

proza polja

naše sestre, vrane

đula gobi feher

Sada, dok razgledam ovu fotografiju, tek sada otkrivam tajnu da n'znam gde se nalazi ovaj kraj sela, ova belo okrećena poslednja kuća, ovaj dimnjak ciglane, koji izviruje u pozadinu, ova bara sa svim odsjajem, po kojoj plove guske. Nesposoban sam da u svom sećanju otkrijem ova mesta. Tačnije: mogao bih da nabrojam barem pet sela u kojima se nalazi ovakav kraj sela, u kojem, na mestu gde počinje pašnjak, prkoseći naletima vetra i nezatičena od oluka, na ivici jata kuća, stoji belo okrećena srušena zgrada, a negde iza nje nazire se glozman fabrički dimnjak, dimnjak ciglane, koja se uvek nalazi ovde, koja po pravilu postoji, koja je okružena rupama, dok se ispred nje nalazi bara s jarkom, kroz koji protiče prljavi sok, koji se penuša i zaudara na opšte zadovoljstvo gusaka. Gde li se nalazi ovaj kraj sela s fotografije? Koje je to selo? Ali, pitanje ostaje bez odgovora, naprezanje ostaje bez rezultata.

Koliko se samo jedni šogor čudio, kad sam počeo da ga vitlam i nagovaram da snimi taj kraj sela, sa sedamnaest gusaka na pašnjaku, ali da ih bude ravno sedamnaest, ne sme da pogreši ni za jednu, ni za pola. U stvari, još onda je počeo da se iščudava, još od tog trenutka kad sam ga nazvao šogrom; kod kuće je sigurno sumnjičavo odmeravao svoju ženu, a možda je i upitao da li me ona pozna. A otkud bi me ona i poznavala, ja je, do tada, još nikada nisam video, osim ako smo se, možda, mimošli u gradu, ali se čak ni onda jedno drugog ne sećamo. Sestra mi se nikada nije rodila. A fotograf mi je postao šogor prilikom jednog lova, kada je s neke topole, posle neuspeha, od muke što n'šta nije ulovio, skinuo neku staru vruru sa zelenkaštim perjem. Vrane su bile naše sestre. Ali, otkud bi to znao ovaj stalno prestrašeni fotograf i vajni lovac? Ja sam još tada odlučio da ču ga kazniti zbog ubistva, da će morati da plati otkupninu, da će morati da odredi svoj greh. Prvo je samo progundao da će teško da nađe takvo selo, u ovo doba više nema ni gusaka na pašnjacima, a ako ih i nađe, niko neće hteti da izdvoji baš sedamnaest gusaka, dok on zauzme odgovarajuću pozu i svojim objektivom ovekoveči prizor. Ostao sam nepokolebljiv. Tim pre što je napravio još jednu grešku dok sam iznosio svoju molbu. Nije znao, a nije ni mogao da zna, da

ja uopšte ne mogu da podnesem tu njegovu uobičajenu i omiljenu foto-reportersku frazu »hvatanje u objektiv«. Ubedivao sam ga sve dotle dok nije omešao i nije pristao da snimi željeni pejzaž. Videlo se na njemu da je to prihvatio pod jednim uslovom, a znao sam i koji je to uslov, jer je želeo da se oslobođi titule šogora, ali ja sam morao da ga kazniam zbog smrti moje sestre, i ne bih prestao da ga tako oslovjavam čak ni kad bi se požalio šefu, čak ni tada. Od tada je ostao šogor, i drugi su ga često tako oslovljivali, pa se polako pomirio sa svojom sudbinom. Uvek je bio kukavica, nije smeо da mi se suprotstavi. Moguće je da se potajno nadao da će se te neprijatne titule oslobođuti u slučaju ako brzo uradi ono što sam ga zamolio. Ali se tome uzalud nadao, jer nisam raspoložen za promene, samo neka lepo ostane šogor.

Upitali smo našu majku: zašto mi nemamo sestruru?

– Zbog čega? – majka nas je sve redom pogledala i na naše pitanje odgovorila tek onda kad smo ga ponovili treći ili četvrti put. – Jer, ja sam radala samo sinove.

Učinilo nam se da nas je odvojila od nas samih kad je progovorila o njenim »sinovima«, a ne o nama. Ko su oni? Zar to, ipak, nismo mi? Zatim smo se, čim bi nas pomilovala ili nekom od nas počela da tepa, opet radovali i sve se vraćalo u stari kolosek.

Samo jednom je moj stariji brat rizikovao – kobi i pomislio da danas više ne poznajem ni svoju stariju braću! – da postavi pitanje koje se odavno vrzmalio u našim glavama i o kojem smo već tako često raspravljali:

– Zašto nam, mama, najzad ne rodiš i jednu devojčiku?

Odgovor smo očekivali skoro drhteći od straha. Danas se više ne mogu setiti razloga zbog kojih smo želeli devojčicu, šta bismo započeli s njom, zbog čega smo, osećali takvu potrebu za njom, ali znam da smo svi napeto iščekivali mamin odgovor, a bili smo i ponosni na našeg brata koji je postavio odlučno i direktno pitanje.

Mama je poravnala svoju sedu kosu, ali nije odgovorila na pitanje. Upitala nas je da li želimo da nam napravi jednu veoma lepu lutku od krpica. Komšinica ima kose, koja je poispadala iz njene perike, pa bi lutka mogla da ima dugu crnu kosu, ako bismo mi to tako želeti, i svi bi nam zavideli zbog nje. Ali, mi se nismo dali zavarati. Rekli smo da nam nije potrebna lutka, da su lutke igračke za devojčice, a mi smo dečaci isto onako kako smo i došli, u grupi smo napustili mamu, i nismo se osvratali, iako smo znali da ona gleda za nama, izigravali smo da smo uvredeni i ni na kraj pameti nam nije bilo da sve to i nju može boleti.

Bilo nas je šestoro braće i, navodno, svi smo ličili jedan na drugog, kao jaje jajetu. Ali mi nismo suviše obožavali ni tu sličnost, ni upoređivanje. A o tome da li smo se međusobno voleli još ni danas ne razmišljam. Činjenica da smo bili braća, da smo zajedno ustajali, zajedno jeli, spavalj, potpuno je isključila mogućnost svake nijasne ovakvih razglabljanja, bilo bi sasvim suvišno da o tome razbijamo glavu.

Čuvali smo guske i igrali se. Svake godine smo držali guske, jedne godine više, druge manje, ali se sećam da smo imali sedamnaest gusaka. Kad bi se jata međusobno pomešala, morali smo da izdva-

ja ču na konac nanizati svoje suze i zavezati ih za dva kraja meseca, zatim ču ubrati zvezde i staviti ih u sredinu. Zar to nije takođe narandžasta korpa s cvećem? A njegov miris, to su reči uzvika čoveka koji hoće da tako popravi i izbací iz sebe svoju krijuću. Molim te da primiš to. Samo ova korpa cveća zasludiće da ti je poklonim.

Nebo se već razvedrava i ja moram da krenem. Nemam više drugih reči da ti kažem, osim reči zahvalnosti. Mali prijatelju, doviđenja, doviđenja.

U svetu su sin i sin divni prijatelji, mi smo zauvek povezani.

Ho Pin

Napisao sam tako mnogo teksta, ti možda nećeš moći sve da procitaš i da razumeš, ali možda i ne treba da razumeš baš sve, zato što je ono što ti znaš već mnogo više od onoga što ja znam».

A gde je ono lepo cveće koje mi je poklonio – Lu Er je podigao svoje mrko, okruglo lice i pogledom tražio po nebu.

S kineskog prevoda: Šao Hun Pin

PIN SIN (BING XIN XIE) je jedna od najstaknutijih žena pisaca u Kini. Dvadesetih godina završila je studij književnosti u Americi. Postala je poznata knjigom priča za decu »PISMO MALIM PRIJATELJIMA«. Ima preko osamdeset godina i zamenik je predsednika Svekineskog književnog društva. Zovu je kineske Desanka Maksimović.

jamo i prebrojavamo naše guske, brojati ih ko zna koliko puta, jedno za drugim, nas šestorica, i sva šestorica bezbroj puta. Namirilo ih se sedamnaest. Imali smo ravno sedamnaest gusaka. Mogli smo da nastavimo da se igramo. Svakog dana smo ih prebrojavali nekoliko puta. Jedan moj stariji brat (nizak, nagađ, nervozan čovek, kad se sretne, ravnodušno gledamo jedan u drugog, čije anegdote moram da saslušam iz učitivosti) žalio se da ne zna zbog čega, ali da predoseća da bi bilo dobro da odigra sedamnaestoricu na lotu, iako sedamnaestorica već godinama ne donosi dobitak. Pokušao sam da ga utešim, ali me je iznutra razarao smeh, setio sam se s kakvim je ozbiljnim licem prebrojavao guske u detinjstvu, ali je uvek zaradivao čušku, kojom nas je nagradivao najstariji brat, ako nešto nije bilo u redu s brojanjem. Sudbina mu je sad lakša, radi na nekoj računskoj mašini u službi društvenog knjigovodstva. Kad bih samo znao zbog čega je postao tako nervozan. U detinjstvu je stalno spačao, na svakom mestu na kojem ga nisu bockali ili gurali. Loto mu nije donosio dobitak.

Mi smo guskama na pašnjak nosili kukuruz, zbog čega su nam se drugi uvek rugali. Tvrđili su da živina uvek nalazi dovoljno hrane napolju, da joj nije potrebna posebna isporuka kukuruza. Ali mi o tome ništa nismo govorili kod kuće, redovno smo punili kanticu i kad smo smatrali da je stiglo vreme, njenu sadržinu smo prosipali pred guske. Na kraju su se na to svi navikli i više nas nisu zadirkivali zbog toga.

– Pogledaj Vidi, vrane jedu kukuruz! – uzvuknuo je jednom naš najstariji brat.

Vrane su veoma oprežne. Nama još nije uspeo da se približimo nekoj od njih, iako smo to mnogo puta pokušali. A sada su se nalazile tamno, čak njih tri, na svega nekoliko koraka od nas, između gusaka, i zajedno s njima otimale se za same. Posmatrali smo ih tronuto i sve smo ih sažaljevali kad bi ih guske poterale svojim agresivnim pokretima. Ali to nismo mogli da sprečimo, jer bi one tada sigurno odletele.

– Zbog čega su došle? – upitao sam.

– Zbog toga što su gladne – rekao je moj brat koji je bio prekriven sitnim pegama, i koji je umro za vreme rata.

Na jedan njegov mig, našli smo se pored našeg najstarijeg brata.

– Ne. Nisu došle zbog toga što su gladne – šaputao nam je tajanstveno. – Vrane su naše sestre.

Osvrнуli smo se. Tri crne tačke između jata belih gusaka. Svojim pametnim očima bi nas ponekad pogledale, a zatim su nastavile da smireno glavuju.

– One su naše sestre – šaputali smo.

Tog dana smo se veoma dobro osećali. Samo smo prilikom povratka kući imali malo nevolje, dok konačno nismo uspeli da dva mlađa brata ubedimo u to da ni naša mama ne sme da sazna za vrane. I čutali smo o njima, i ovo čutanje nas je zbljžilo više od svega drugog. Vrane su polako navikle da se hrane kod nas, a nama je razbacivanje kukuruza uvek predstavljalo svečanost. Upoznavanje s našim sestrama. Nismo ih uvek prepoznavali, ali bismo se posle kraćih, tihih preprički, pre ili kasnije, složili koja je čija sestra. Uveče smo kod kuće prelistavali kalendare i tražili imena za naše sestre. Uvek ih je